

Beleid

Leden van de gemeenteraad Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE OVERVEEN

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 24 januari 2018
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2018001433
Onderwerp : Verkenning participatiebedrijf Haarlem
Verzonden :
Bijlage(n) : Verkenning Participatiebedrijf Haarlem

Geachte leden van de raad,

Tijdens de commissie Samenleving van afgelopen december en eerder in de gemeenteraad (TR51) hebben wij toegezegd u te informeren over de Haarlemse verkenning voor een Participatiebedrijf en de vraag wat dit kan betekenen voor de toekomst van Paswerk. Wij informeren u met deze raadsbrief.

Terugblik

Afgelopen juni hebben wij de zienswijze van de commissie Samenleving gevraagd over de rapportage 'Toekomst sociale werkvoorziening (rapport Schreuders)'. In deze rapportage werden een aantal opties voor de toekomstige huisvesting van Paswerk financieel en functioneel met elkaar vergeleken. Ook werden scenario's voor de toekomstige inrichting van de organisatie onderzocht.

Voor wat betreft de huisvesting werd besloten om de locatie Cruquius op termijn te verlaten, onder de voorwaarde dat voor de effectuering van dit besluit een gunstige businesscase voor de exploitatiekosten kan worden opgesteld en de raden hierbij worden betrokken. Tot het moment dat het zover is wordt gestreefd naar het zo optimaal mogelijk verhuren van de niet benodigde vierkante meters.

Voor wat betreft de toekomstige organisatie werd besloten om de huidige samenwerking van GR Paswerk en Werkpas Holding BV in een personele unie voort te zetten en de periode 2017-2021 voor de verdere organisatieontwikkeling van Werkpas Holding BV te gebruiken. De huidige samenwerking levert voor beide organisaties efficiency-voordelen op.

Het samenbrengen van de GR Paswerk en de Werkpas Holding BV in één organisatie werd in de rapportage niet onderzocht. De reden hiervoor was dat het Bestuur Paswerk betrekkelijk recent, in december 2013, bewust heeft gekozen voor ontvlechting van re-integratie en arbeidsmatige dagbesteding uit de GR. Deze activiteiten zijn per 1 januari 2015 ondergebracht in Werkpas Holding BV. Haarlem en Zandvoort zijn eigenaar van de Holding, terwijl Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede hebben gekozen voor een inkooprelatie.

2018001433

Nieuwe ontwikkelingen

De gemeente Haarlem heeft nu het initiatief genomen voor een 'verkenning Participatiebedrijf'. Dit Participatiebedrijf wordt in eerste instantie gevormd door de huidige GR Paswerk en (onderdelen van) de Paswerk Holding toch samen te voegen. De regiogemeenten zijn op de hoogte gebracht van de verkenning, maar hebben zich nog niet uitgesproken over hun positie daarin.

Besluit college Haarlem

Op 12 december 2017 heeft het college van de gemeente Haarlem de verkenning naar het Participatiebedrijf besproken. Half januari 2018 is het volgende besluit gepubliceerd:

1. Om in vervolg op de verkenning Participatiebedrijf een onderzoek te doen naar de financiële en maatschappelijke kosten en baten van een Participatiebedrijf en naar passende besturingsmodellen, waar bij de volgende vragen beantwoord moeten worden:
 - a. Welke activiteiten van de GR Paswerk, de Holding Werkpas en de partners in de Haarlemse keten worden ondergebracht in het nieuwe Participatiebedrijf en waarom? Wat betekent dit voor de samenwerkende organisaties?
 - b. Wat zijn de directe en indirecte financiële effecten van het samenvoegen van activiteiten en bedrijfsonderdelen? En wat zijn de financiële effecten van het mogelijk ontvlechten van activiteiten of bedrijfsonderdelen?
 - c. Hoe ziet de overhead van het nieuwe bedrijf eruit? Wat zijn de mogelijke frictiekosten en hoe kunnen die worden opgevangen?
 - d. Wat zijn de verwachte maatschappelijke effecten van de vorming van het nieuwe Participatiebedrijf? Hoe verhouden die zich tot de verwachte kosten?
 - e. Wat zijn de mogelijke scenario's voor de organisatie en besturing van het Participatiebedrijf? Welk model past het best bij de wensen en behoeften van de gemeente Haarlem, de regiogemeenten, het Participatiebedrijf en de samenwerkingspartners? En wat betekent dit voor de huidige (organisatie van de) GR Paswerk en de Holding Werkpas?

Inhoud verkenning

In de bijlage treft u de verkenning Participatiebedrijf van de gemeente Haarlem aan. De verkenning bevat onder meer de visie van de gemeente Haarlem op de uitvoering van de Participatiewet. Deze visie is niet één-op-één toepasbaar op onze situatie. Zo kennen wij bijvoorbeeld geen sociale wijkteams en verzorgen de klantmanagers van de Intergemeentelijke afdeling Sociale Zaken (IASZ) zelf een deel van de bemiddeling naar werk.

Nuancering

Ook staat er een interpretatie in de verkenning die wij willen nuanceren. Gesteld wordt dat in het recent verschenen rapport over de huisvestingstrategie Paswerk (rapport Schreuders) wordt verwezen naar het vormen van een Participatiebedrijf als oplossing voor de houdbaarheid van bedrijfsactiviteiten voor de SW doelgroep op lange termijn. Maar het advies in het rapport is juist om de huidige samenwerking tussen de GR en Werkpas Holding BV voort te zetten (scenario 4). Dit levert voor beide organisaties immers efficiency voordelen op. In het rapport Schreuders komt de term Participatiebedrijf wel voor, maar in een andere betekenis als het door Haarlem onderzochte model. Namelijk als verwijzing naar andere bedrijven voor sociale werkgelegenheid.

Nieuw beschut

In het rapport Schreuders wordt wel aangegeven dat het kabinetsbesluit om nieuw beschut verplicht te stellen voor de gemeenten aanleiding kan zijn om nieuw beschut bij GR Paswerk te beleggen. Hierdoor krijgt de GR een steviger fundament en is de GR minder afhankelijk van de samenwerking met Werkpas Holding BV, waar nieuw beschut op dit moment belegd is. De werkzaamheden voor bestaand SW en nieuw beschut zijn grotendeels vergelijkbaar en dat betekent dat de kennis, infrastructuur en expertise van de GR op deze wijze optimaal worden benut. Deze optie is in de Haarlemse verkenning nog niet meegenomen.

Meerwaarde

In de verkenning wordt in paragraaf 4 (Meerwaarde) een aantal effecten genoemd van een Participatiebedrijf. Het gaat over de bundeling van kennis, het benutten van mogelijkheden in de stad en het versterken van de ketensamenwerking. Wij onderschrijven het belang van deze doelstellingen. Voor ons is het echter nog onvoldoende duidelijk waarom deze effecten niet behaald kunnen worden binnen de huidige inrichting van de GR en de Holding. Bovendien blijkt uit het rapport Schreuders niet dat voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten van de doelgroep SW (ook een genoemd effect) de oprichting van een Participatiebedrijf noodzakelijk is.

Er wordt één effect genoemd dat wij ons goed kunnen voorstellen, namelijk het verbeteren van de sturingsmogelijkheden voor Haarlem bij een integraal Participatiebedrijf. Dit is wat ons betreft een reden om de verkenning naar het Participatiebedrijf te ondersteunen. Om het Participatiebedrijf op te kunnen richten zou de huidige GR Paswerk moeten worden opgeheven of omgevormd. De regiogemeenten kunnen dan bijvoorbeeld een inkooprelatie met het Participatiebedrijf aangaan. Ook dit idee lijkt ons de moeite waard om te onderzoeken.

Uitgangspunten gemeente Haarlem

Uitgangspunt van de gemeente Haarlem bij de vorming van een Participatiebedrijf is dat de regiogemeenten de uitvoering van de SW-regeling voortzetten bij het Participatiebedrijf. Voor ons staan de belangen van de SW-medewerkers voorop. Wij willen zo min mogelijk onrust creëren bij deze kwetsbare doelgroep. Ervan uitgaand dat de GR Paswerk vloeiend over zou gaan in het Participatiebedrijf onderschrijven wij daarom dit uitgangspunt.

In de verkenning staat echter ook dat de gemeente Haarlem ervan uitgaat dat de regiogemeenten werkzaamheden als groen en schoonmaak (blijven) uitbesteden aan het Participatiebedrijf, zodat werk voor de doelgroep gegarandeerd blijft. Dit lijkt haaks te staan op de visie in de verkenning dat het Participatiebedrijf zich juist moet ontwikkelen naar een netwerkorganisatie met minder werk in eigen beheer en de focus op de werkgeversdienstverlening. Een nadere toelichting is daarom op zijn plaats.

Het gaat wat ons betreft in eerste instantie om het behouden van werkgelegenheid voor de doelgroep. Het is van belang dat bij aanbestedingen door de gemeente duidelijke eisen worden gesteld voor wat betreft SROI (Social Return on Investment). Voor wat betreft de gemeente Bloemendaal vloeit dit ook voort uit het kader MVI (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen). Werkgevers krijgen een opdracht, op voorwaarde dat ze ook werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen. Het SW-bedrijf of Participatiebedrijf kan deze werknemers dan zoveel mogelijk detacheren en begeleiden, in plaats van het werk in eigen beheer uit te voeren. Ook in het rapport Schreuders wordt er op gewezen dat het toekennen van werk om een SW-Bedrijf of Participatiebedrijf in stand te houden geen doel op zich mag zijn (p.17 rapport Schreuders).

Betrokkenheid GR gemeenten

In de vergadering van het Bestuur GR Paswerk van 13 december 2017 heeft de gemeente Haarlem de verkenning naar het Participatiebedrijf toegelicht. Haarlem heeft hierbij aangegeven dat alle gemeenten in de GR Paswerk worden betrokken bij een vervolgonderzoek.

Conclusie

De verkenning Participatiebedrijf gaat uit van de Haarlemse situatie en is niet één-op-één op de regiogemeenten van toepassing. De doelstellingen van het Participatiebedrijf zijn naar onze mening mogelijk ook haalbaar binnen de huidige structuur, namelijk de personele unie van de GR Paswerk en de Werkpas Holding BV. Eén van de doelstellingen, het vergroten van de sturingsmogelijkheden voor de gemeente Haarlem, kunnen wij ons echter goed voorstellen. Ook het nader onderzoeken van een inkooprelatie voor de regiogemeenten vinden wij interessant. Dit kan zelfs een logische vervolgstap zijn op de beslissing van onze raden in 2013 om voor wat betreft de re-integratie een inkooprelatie met de Holding aan te gaan.

Wij steunen daarom het besluit van de gemeente Haarlem om de verkenning naar een Participatiebedrijf voort te zetten. Wij willen hierbij aan de voorkant meedenken en niet afwachten tot er een uitgewerkt voorstel ligt.

Welke structuur het ook wordt, het belang van onze (kwetsbare) inwoners staat voorop, binnen een financieel verantwoord kader en in goed overleg met de regio. Wij blijven u informeren over de ontwikkelingen rondom het Participatiebedrijf. Mogelijk vergaande beslissingen over structuurwijzingen worden uiteraard niet zonder uw instemming genomen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

WAF
, secretaris